

Greppa Näringsen har fokus på aktuella frågor

Nyheter från senaste veckorna har stor betydelse för lantbruksföretag. Inte minst att Sverige har tagits till EU-domstolen för att vi inte klarar Takdirektivets krav på minskade ammoniakutsläpp och att Riksrevisionen menar att regeringen kan göra mer för att stötta jordbruket för minskade klimatutsläpp.

Greppa Näringsens styrka är att arbeta långsiktigt och systematiskt. Vi har länge haft fokus på dessa frågor och erbjuder rådgivning om både minskade ammoniakutsläpp och klimat. Nyttillskottet heter beredskap och nu pågår rådgivningen Beredskapskollen i hela landet.

Inom många områden där Greppa Näringsen ger råd finns stöd att söka. Det ger chans till lönsamhet men har också ett signalvärde att frågan är prioriterad.

Vi är mycket glada att vi under året stärkt rådgivarstaben inom Greppa Näringsen med 44 nya rådgivare som tillsammans med 217 erfarna rådgivare kan vara ett bollplank och utmana dig med nya perspektiv och idéer.

Med önskan om ett gott nytt 2026

Emma Hjelm,
projektledare

Ökad kunskap och stöd gör verklig miljönytta

Att utnyttja miljöersättningarna i EU:s gemensamma jordbrukspolitik är ett konkret sätt att ta ansvar för miljöfrågorna. Den nya rapporten *"Vattenkvalitet och förluster av kväve och fosfor från jordbruksmark"* visar att flera stöd ger stor nytta, men också att utformningen eller placering av åtgärderna ibland behöver bli bättre.

Det är SLU som på uppdrag av Jordbruksverket har gjort en oberoende granskning av effekten hos några av stöden i Landsbygdsprogrammet och Strategisk plan mellan 2014 och 2024.

Ersättningar med hög kostnadseffektivitet

Ersättningarna för fånggröda, mellan-gröda och vårbearbetning minskade kväveläckaget från jordbruksmark med 911 ton kväve per år och de gav också den högsta kostnadseffektiviteten. Även om inte fosfor är i fokus i dessa stöd hjälpte de även till med att minska fosforförlusterna med 2,8 ton fosfor per år.

Skyddszoner minskar fosforförluster

Skyddszoner är det mest effektiva sättet att minska fosforförluster och ersättningar för skyddszoner minskade i genomsnitt förlusterna med 1,7 ton fosfor per år. Effekten är beroende av att de placeras där ytavrinning sker och felpacerade zoner ger liten nytta. Skyddszoner kan placeras både längs vatten och inne i ett fält, så kallade anpassade skyddszoner. Ersättningarna för de anpassade skyddszonerna har ett lågt söktryck och där finns stor potential att minska fosforförlusterna.

Våtmarker

Våtmarker är dyra per kilo reducerat kväve, men kan även ge annan miljönytta såsom ökad biologisk mångfald. Orsaken till den låga kostnadseffektiviteten är att de flesta våtmarkerna placeras i områden med låg näringsbelastning. I rapporten föreslår utvärderarna större fokus på näringsrening i stöden för att anlägga, restaurera och att sköta våtmarker och dammar.

Miljönytta

Greppa Näringsen vill inspirera och öka kunskapen om vilka åtgärder som passar bäst på en specifik plats. Stöd och ersättningar är viktiga verktyg för att åtgärderna ska kunna genomföras och tillsammans gör de verklig miljönytta.

Mer om slutsatserna och utvärdering av fler stöd kan du läsa om i rapporten *Vattenkvalitet och förluster av kväve och fosfor från jordbruksmark – en utvärdering av stöd och ersättningar i den gemensamma jordbrukspolitiken under åren 2014–2024*.

Du hittar rapporten här!

Stärk gårdens beredskap

Nu erbjuder Greppa Näringen rådgivningen Beredskapskollen för att stärka lantbruksföretagets robusthet och förmåga att hantera höjd beredskap och ytterst krig.

Lantbrukaren Gustaf Bremer är en av de första som har testat den nya rådgivningen.

Intresset för rådgivningen Beredskapskollen är stort både bland lantbrukare och rådgivare. Även investeringsstödet för robust primärproduktion har varit efterfrågat där information om stödet ingår som en del av rådgivningen.

”Jag tänker ofta på beredskapsfrågor och det påverkar mina beslut i vardagen. Det finns många saker man kan skruva på, men det går inte att satsa på allt. Jag fick hjälp av rådgivaren att gå igenom de olika produktionsgrenarna och att fundera kring hur jag ska prioritera.”

Beredskapskollen hjälper dig att:

- Se över risker och sårbarheter i produktionen
- Bedöma vilka delar av produktionen som är viktigast att fokusera på
- Ta fram en åtgärdsplan för att göra verksamheten mer robust
- Öka kunskapen om investeringsstöd för robust primärproduktion

Beredskapskollen är kostnadsfri och erbjuds i hela Sverige sedan mitten av september. Rådgivningen hjälper dig att identifiera risker och sårbarheter i produktionen och att ta fram en plan för att öka företagets beredskap vid höjd beredskap och ytterst krig.

Anmäl ditt intresse här

Greppa Näringens Mina sidor

Det är snart årsskifte och kort därefter, den 5 februari, öppnar SAM Internet upp för årets SAM-ansökan. Behöver du uppdatera företagets växtnärbalans kan du göra det på Greppa Näringens Mina sidor. Växtnärbalansen är tillgänglig för alla företag oavsett storlek.

På Mina sidor kan du se alla växtnärbalanser som du eller din rådgivare gjort för ditt företag inom Greppa Näringen. Här kan du också se din rådgivningsplan och ladda ner dina rådgivningsbrev, om din rådgivare har lagt in dem.

I början av 2026 lanserar vi Hållbarhetsanalysen på Greppa Näringens Mina sidor. Här kan du göra en egen Hållbarhetsanalys eller så gör du och din rådgivare en tillsammans i rådgivningsmodulen 1C Hållbarhetsanalysen. Analysen ger dig en överblick över gårdens hållbarhet inom miljöområdet och den visar var du har störst potential till förbättring.

Du hittar Greppa Näringens Mina sidor på vår webbplats och loggar in med BankID.

Räkna på lönsamma klimatåtgärder för växtodlingsgården

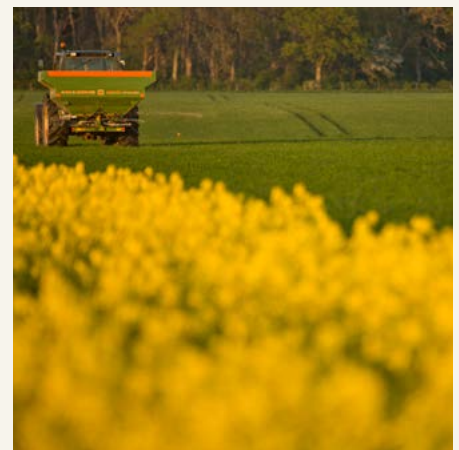
Greppa Näringen har räknat på hur två olika växtodlingsgårdar kan minska sin klimatpåverkan samtidigt som åtgärderna är lönsamma. Det handlar till stor del om att hushålla med sina resurser och vara så effektiv som möjligt i sin produktion. Här lyfter vi fram fyra olika scenarier på en växtodlingsgård i Skåne respektive Mälardalen för att se vad de har för effekt på gårdens klimatpåverkan och ekonomi.

Alternativet som ger störst påverkan på klimatavtrycket är scenariet där allt mineralgödselkväve har tillverkats

med lustgasrening, så kallad BAT. De mest lönsamma klimatåtgärderna är precisionsgödsling kombinerat med BAT-certifierad mineralgödsel.

Beräkningarna används i Greppa Näringens rådgivning Klimatkollen och underlaget kan även användas av dig som är lantbrukare.

Scanna för att läsa mer!

Du får det här brevet för att du varit i kontakt med Greppa Näringen eller fått rådgivning av oss. Greppa Näringens medlemsbrev ges ut två gånger per år. Vi ger råd om allt från kvävestrategi, växtskydd, våtmarker till utfordring och energieffektivisering.

Du når oss på www.greppa.nu och 0771- 573 456. Ansvarig utgivare: Emma Hjelm, Jordbruksverket. Redaktör: Karin Hugosson, LRF